

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Десятилітє „нової ери“.

(Конець).

XVII.

В попередних статях подали ми головні моменти т. зв. «нової ери» і тих політичних подій, які з нею опісля лучили ся. П. Романчук, що дав фірму «новій ері», вишлеканий під впливом Б. А. Дідицького, яким і доси підлягає, не переняв ся за молоду національною ідеєю українсько-руською, она не вийшла у него в кров і кости, він не знав і не відчував сего, що діяло ся і дієть ся від 60-их років на Україні, якої і не бачив своїми очима, він не мав теплого серця і належного зрозуміння (як ми се і давнійше виказували з его посольської діяльності у Відні 1891—96) для наших братів на буковинській Русі, якої теж не бачив своїми очима і тому не міг ніколи підняти ся до зрозуміння українсько-руської справи, українсько-руської ідеї з ширшого овиду, не міг позбути ся тісного і закостенілого рутенства, та все оцінював лише з вузького галицького віконця. Тимто не зрозумів великої досягlosti і самої бути своєї власної заяви з 25. падолиста 1890 р. («мене втягнули в останній хвилі»), не зрозумів політичної задачі, яка в тій хвилі припала Русинам-народовцям, не умів перевести сеї задачі у всіх її партиях, обертав ся в усіх своїх домаганях в тіснім кругозорі від Сяну по Збруч, не вмів відрізнити основних підвалин, на яких повинна опирати ся українсько-руська справа, від політичної тактики. Задля того хитав ся безнастанно при першій-ліпшій супротивній вітрі і теряв політичну рівновагу. Поверховне і тісне розумінє українсько-руської народної ідеї, незрозумінє самої її сути довело до хибного зрозуміння, що то є рускі партиї,

і їх відносини, а відтак завело его в 1894 р. в консолідацію з москвофільским штабом.

Програмова заява з 1890 р. була для него не основною підвалиною, а лише «останньою пробою», після якої зробив він знов «консолідацію» і як показало ся, була се знов лише нова проба з москвофїлами, яка накоїла стільки лиха для народно-руської справи, довела до окацаплення многих хитких у своїх поглядах народовців і тим не лише продовжила жите і естования москвофільства, але й значно его скріпила. Нехтованє українсько-руської ідеї національної москвофільским штабом з питоною ему буютою мусїло викликати реакцію проти москвофільської наруги і насили, і перша понука до того вийшла від молодїжи, що на своїх чашках почула благодатний вплив консолідації. Московскі шори нагрязли вже доволї карку і старшим народовцям і се було приводом, що й їм вже остогидла «дружба» з москвофільским штабом.

Побачивши по шестилїтній майже консолідації, що невдоволенє з консолідації між народовцями і молодїжою значно зросло, мусїв Романчук зимою 1899 р. робити «нову пробу», дав ся знов втягнути в нову консолідацію з радикалами, думаючи тим скріпити своє становище перед можливим розв'язанєм ради державної. Відповідно до сеї нової проби треба було прикрити і нову програму, яка не вдоволїла ані радикалів, ані не одушевила опозиційних народовців. Она не поставила ясно і виразно ані національної українсько-руської ідеї, ані тих європейских поступових мрій, які снували ся по головах радикалів. Частина мала лише радикалів пристала з опозиційними народовцями до т. зв. «націонал-демократичної партиї», більшість виступала против неї, др. Франко і проф. Грушевский виступили з народного комі-

тету, а лишили ся лише др. Волод. Охримович, др. Євгеній Левіцький і Вяч. Будзиновский і то, як ми чули, «лише для тактики». Така нещира і непевна зв'язь не могла віщувати національно-демократичній партиї тривких і значних успіхів, а тимчасом розписано вибори до ради державної. Романчук переводив виборчу організацію і акцію націонал-демократичну з народним комітетом, а рівночасно почав поза его плечима знов навязувати ниточку з давньою москвофільською консолідацією (письмо до д-ра Коса, акція для д-ра Короля, акція для себе і Давидяка via Стрий), поки не зробила ся з сего явна консолідація в формі по трох делегатів «Народної» і «Русской Рады», почім появили ся в «Галічанїні» і «Русском Словє» кандидатури посольскі з печаткою «Русской Рады», а відтак ті самі в «Дїл-ї» і «Свободї» з печаткою «Народної Ради».

Добутком сеї консолідації є, що репрезентантом національно-демократичної ідеї має бути в радї державній др. Король, той сам, що як-раз по утвореню націон.-демократичної партиї сипав громи на ню, а «Дїло» зволить собі ще пригадати, що він був з Іваном Добрянским et cons. паломником на Кирило-Методїевске торжество, аранжованє свого часу благодотвірїтельним комітетом в Петербурзі. Дотеперїшні придбання реальної політики називало «Дїло» «хвилевими і дрібними користями», «ефемеричними успіхами» — будемо тепер вижидати тривких і великих здобутків для національної українсько-руської ідеї, які принесе вкупі з Романчуком — др. Король!

Посмертні спомини про О. Я. Кониського.

(X) Небавом після смерті О. Я. Кониського подали ми в новинках про се, як нікчемно і огидливо накіннув ся на покійника «Галічанїн» і ми сю посмертну денунціяцію московского

З писань Ол. Я. Кониського.

Кумедні пригоди.

I.

На хуторі у Китовраса.

(Далі).

Послухав ся доброї ради...

«Готель» Васи Марєвни — простісенський заїзд, нечепурний, брудний; в «світлицях» — смороду того — хоч сокиру повісь; а в ліжку та в «постелї» блощиць — хоч лопатою горни. Сама Васа Марєвна — низенька, кубїчна, лїт 40 жєвщина; лице у неї немов вилощене; широкі начоси намащені оливою; на голові — масакова хустка шовкова вивязана «рижками», по дївочи, бо Васа Марєвна «під вінцем не стояла» і не збираєть ся вже; «нехай, каже вона, свою дївочу неблазність — принесу я на страшний суд — чистою, як роса Божа... Думка була — в монастир — та передумала: чорна ряса не спасе, а діла в грїх не введе; тільки нудити меш ся за людьми, та своєю нудьгою і на Бога журбу наженеш...

Китовраса — Васа Марєвна «ніколи в вічи не бачила; до міста він не їздить; бо колиб їздив, дак би мові «гостиннаці» не минув би».

— Запевнила одначе мене Васа Марєвна, що Китоврас — зроду небув жонатий; 200 тисячів віколи не вигравав; бо «про се усі-б говорили»; — чутво тільки, що він «хозяїн невисипущий; живе добре і людей не цураєть ся».

За порадою Васи Марєвни наняв я «добрий фаєтон» — властиво — балагалу-парокїнь і до-схід сонця рушив з Кролевця на Китоврасів хутір. — Шльомка присягав ся своїма «мामеле і тателе», що «совце не ветигне припекти, як він домчить мене до Китовраса». Але «мухи не давали коням бігти»; ми їхали не дві, а вже чотири години; я почав дремать... Аж ось Шльомка — як гуконе:

— Тпррру!! я й прокїнув ся.

— Приїхали! — каже Шльомка.

— Куди?

— Звістно — куди: до Китовраса.

Я глянув і віри не няв. Ми стояли перед низенькою брамою, з обох боків брами по три плениці низенького штакету: двір доволї узенький, але довгий; за добрі гони від брами маячить проти неї невеличкий будиночок, на четверо вікон, посерединї критий рундук; дах залїзний, зелений... звичайний будинок чернигівського полупанка.

— Чи не помилив ся ти Шльомку? питаю я: не вже отсе Китоврасів хутір?

— Він самий...

— А деж замок?

— Замок — звісно де: он-де на брамі, де йому і слїд бути.

— Та не замок, а замок!... розумїєш?

— Гм! що воно таке замок!... скажіть минї?

— Палацо? Панський будинок!

— Панський будинок — он-де, хїба не бачите;

Шльомка указав пужалном і додав: — а палаца, чи замка того — так би то як у Вишеньках — тут ніколи не було.

— Колиб ми часом не заблудили, Шльомку!

— На що нам блудити! мій тато не блудив і минї не велїв... Наче я не знаю... Да он стоїть мужик; гуквіть на його і спитайте.

Проти рундука дійсне стояв сивоволосий чоловік без шапки, в одній сорочці, в широчезних синїх штанах. На попрузі через плече висїв у його кошик; округи його ціла зграя дробини: кури, гуси, індики. Знати було, що він вийшов погодувати їх.

Я добре знаю вдачу наших слуг і наймитів у полупанків: озвеш ся до його рідною мовою — він гляне на тебе або зневажливо, або звїрюкою; колиж до його по московськи — він вирячить очи; знати, що не гаразд і розу

наймита відповідно нап'ятували, сего наймита, що є ментором тої кліки, з якою наші націонал-демократи зробили тепер нову консолідацію. Отже інакше віднесли ся до О. Я. Кониського російські часописи, а особливо Київські подали широкі та симпатичні згадки про покійника і його громадську та літературну діяльність. Ми почнемо подавати ці згадки перекладом, щоб наші земляки могли порівняти голоси навіть не зовсім прихильних до українського руху часописей з тутешнім «Галичаніном», що нажив ся на «холопа», а тут хоче бути виразом «народно-рускої партії», з якою сконсолідувались націонал-демократи. Згадки такі подали «Кієвлянинъ», «Кієвская Газета» і «Кієвское Слово». Почнемо в «Кієвлянина».

I.

29. падолиста, пише він, о 2-ій годині з полудня, помер відомий український письменник, *Олександр Я. Кониський*. Покійний родив ся в хуторі Переходівці, Ніжинського повіту, Чернічівської губернії в 1836 р. В дев'ятім році життя віддали его в дворянську школу в Ніжині, звідкіля в слідуєчій році 1846 р. перейшов в чернічівську гімназію. Вже тоді 11-літній хлопчина став віршувати і за один з тих віршів (Ода до законоучителя) его строго покарали і заборонили займатись в будучині такими невідповідними речами. Але потяг до письменства був вельми сильний — і по двох роках его зовсім видалили з гімназії. Покинувши неприємний Чернігів, О. Я. Кониський знов вступає в Ніжинську дворянську школу, де даліше вчив ся. В тім часі довелось ему познакомити ся з творами Шевченка, Костомарова і ин. укр. письменників, які мали на него незвичайний вплив. В половині 50-их років і з починном 60-их, проживаючи в Полтаві, О. Я. Кониський мав живу участь в місцевих громадско-просвітних змаганнях особливо в тільки що заведених (1860—61) недільних школах; сучасно не переставав дбати про здійсненє своєї давньої задачі — досягнути ступінь кандидата прав, що й повело ся ему 1861 р. В тім часі піднято питанє про українську мову в школах на Україні і О. Я. Кониський видав кілька шкільних книжок на українській мові. В 1863 р. був він приневолений покинути Полтаву і провів (на заслання—Ред. Русл.) більш двох літ у Володді і в Тотемі. В 1865. р. переїхав він у Вороніж, а звідтіль на рік за границю для поправки розстривного непогожим північним підсоєм і тяжкими житєвими пригодами здоровля. За границею познакомив ся він з многими галицкими вченими й письменниками, з якими опісля піддержував непереривні літературні зносини. По повероті з заграничної поїздки О. Я. Кониський поселяє ся в Бобринці (Херсонської губ.), де познакомив ся з М. Кропивницьким, иніи славним українським артистом, а тоді секретарем магістрату. В 1872 р. поселяє ся Кониський в Києві, де також мав

живу участь в місцевім громадскім житю, бувши від 1878—1881 радним мійскої ради. Від початку 80-их років аж до кону жив Кониський в Києві і посвятив ся зовсім літературній роботі аж до останньої хвилини свого життя: з пером в руках застала его і смерть..

На літературній ниві виступив О. Я. Кониський вперше в 1858 р. (в «Театральномъ музыкальномъ Вѣстникѣ». З тої пори приймає він живу участь в численних заграничних часописах і виданнях; можна сказати, що нема ні одного галицко-руского видання, де би він не був діяльним помічником, поміщуючи свої поезії і белетристичні твори, історично-літературні і критичні статі по всяким можливим загально-культурним питанням українського життя під всякими псевдонімами (Переходовець, Верниволя, Перебендя, Журавель, Сирота, Дрозд, Жук, О. Яковенко, О. Кошовий, Кость Одовець, Лесько, Вакула з Лубен, О. Я. К., О. К. і ин.). З російських періодичних видань, в яких брав участь, можна назвати «Русская Сцена», «Вѣстникъ Европы», «Русская Мысль», «Юридическій Вѣстникъ», «Порядокъ», «Страна», «Молва», «Судебный Вѣстникъ», «Семя и Школа», «Педагогическій Музей», «Заря», Московскій Телеграфъ», «Земство», «Земскій Обзоръ», «Днѣпровская Молва» і ин. Останній твір — популярна біографія Шевченка печатає ся тепер в «Журналѣ для всѣхъ», а повна у виданнях Наук. Товариства ім. Шевченка.

О. Я. Кониський був досмертним членом союзу російських письменників, а також ініціатором і одним з перших членів-основателів Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові, відкритого в 1873 р., яко літературного товариства, а в 1892 р. при участі також Кониського реорганізованого в наукове.

В останних трьох роках видано в Одесі і Ялті три томи его белетристичних Писань, а також цінний твір найновішю біографію Шевченка «Жизнь украинского поэта Т. Гр. Шевченка» (критично-біографічна хроніка).

Французи про галицких Москалів.

(Голос з провінції).

З нагоди номінації Преосвященного Кир Андрея Митрополитом Галицким, відозвали ся на сю тему не лишень краєві та австрійські але і заграничні часописи, кожда на свій лад. Як заговорили московські, шкода і згадувати, бо з держави середновічного абсолютизму, де православіє і царославіє суть майже синонімами, годі чого иньшого сподівати ся. Дивне лишень, що і французські часописи поневолені політичним союзом з Росією не зовсім здавали собі справу з того, що подали до прилюдної відомости. І так з тої нагоди католицька часопись «Verité» (Правда) називає нас Русинів «галицкими Москалями» (!), звиває Росією, щоби прийняла нашого нового Митрополита яко свого народного (!) та

витає з згаданого факту як найдаліше ідучі консеквенції а іменно, що наколи би Росія прийняла Унію церковну, настали би небавом часи славної минувшини християнського Сходу, як се було колись за часів Константина Великого і Теодозія, і друге тим подібне. Не трудно догадатись, з якої сторони такий несподіваний і для нас і для Москалів вітрець повів? Ми Русини з одного боку можемо лиш приплеснути надії, висказаній часописию «Verité», з другого-ж боку мусимо рішучо застеречи ся против того, щоби се було можливе лишень на шквірі нашої народности. Жадна народність, а найменше наша руска, не є для нікого перепоною до прийняття правдивої віри Христової. Всі народи землі можуть і повинні помістити ся свобідно та спокійно в Церкві Христовій, від тогож она є католицька т. є. Соборна. Тому і ми Русини не мусимо бути аж Москалями, щоби стати добрими католиками, ані ставати ренегатами для того, що може би тоді і Росія прийняла католицизм, як се думає непокликаний дипломат у «Verité». Як довго панує в Росії дух ненависти против Риму, так довго Росія не прийняла би Унії, хотя би не лишень ми Русини, але всі східні Славяни покинули свої народности. Тому се не тільки не по католицьки, але ані по християнськи, приманювати Росією до прийняття церковної Унії жертвоуванєм нашої народности. Правда, в старім Завіті удержував Бог твердосердних жидів дочасними обітницями при правдивій вірі, бо се відповідало переходовому характерови старого Завіта, в новім каже І. Христос ясно а коротко: «хто вірить і охрестить ся, спасен буде, хто не увірить, буде осудженим» без жадних додатків «високої» політики, після котрої на тій самій основі можна би жадати від Поляків, Німців, Італійців, Французів та других народів, щоби відреклись своєї народности, бо може бути, що тоді Росія прийняла би католицизм. Дарма, що сам І. Христос каже що иньшого: Ідть і научайте всі народи, учіть їх виповнювати все те, що я вам приказав. Ніде не видав Ісус Христос приказу покидати народність для віри другого, з тої простої причини, що любов до всего, що рідне, основує ся на Божім законі любви, а подоптанє того закона, себ-то ренегатство, яко річ крайно неморальна, не може служити до так звзнеслої ціли, якою є ширенє католицизму. Крім того св. письмо (Кор. 14. д.) підносить з натпеком значіне і потребу рідної мови при ширеню Царства Божого на землі, даючи до пізнання проповідникам науки Христової, що треба конечно числити ся з тим скарбом, яким дорожить кожний нарід, а словами: «будете бо на воздух глаголюще» (Кор. 14, 10) дає рішучу відправу всім тим, що не хотять знати о згаданих словах св. Апостола Павла і думають, що ні св. письмо, ні додаткове богослуженє для нашого народу не може бути на живій рідній мові, хоч се все є вже давно у других католицьких народів. Було колись, цїсарі грецкі занимали ся

міє тебе, але дивить ся так ласкаво, такий шовковий, слухняний; так пильнує догодити!..
— Гей, ти! старикашка! — гукнув я на того діда; — поди-ко, братец, сюда.
Дід не рушив, навіть головою не повів на мій голос. Я був певен, що він, за голосом дробини, не почув мене і гукнув на його голосніше.
Дід повагом зняв кошик; поставив його в сїни, причинив двері та тоді нога — за ногою до мене.
Отут і починаєть ся ціла низка пригод, та все таких кумедних! що ступлю — дак в холяви й наберу!
Ледві брязнув я клямкою, щоб відчинити фіртку — на мене зпід куців ліщини — як вискочить два цербері, немов назимки ті, та до мене, я швидче в «фаєтон»...
Цить-те! геть-те! гримнув на їх дід: Ах-кало! Гавкало! до кубла.
Пси завімили, понуро, повагом рушили назад.
— А чого вам треба? — спитав мене той мужик.
— Чи се Китоврасів хутір?
— Він самий.
— Бачте! — озвав ся Шльомка — хіба не на моє вийшло? Шльомка знає! Шльомка не маленький, не заблудить...
— Пан в господі? — питаю діда.

— А де йому бути, як не в господі.
— Не спить?
— В таку пору добрі люде не сплять.
— Дак відчини-ж браму.
— Брама у нас на замку; ключ у сторожа, а сторож тепер десь спить; тай на що вам відчиняти браму? — До світлиці — ви, поздоров нас Боже! на своїх не втомитесь перейти; на дворі сухо... А жид нехай заїде на чорний двір; там випраже конят, нагодує і спочине; йому дадуть і сїна і вівса. Поганяй на чорний двір, отут зараз за вербою; а ви йдть за мною, на псів не вважайте, не займуть... Ідть...
— Проведи мене до пана, мині треба до його самого.
— Гаразд!.. ідть... Коні у вас не почтові?
— Ні!..
— А на щож дзвоните?
— Хіба у вас тільки на почтових з дзвоником їздять?
— Трафляєть ся, що й на земевних дзвонять. Се вже — як по чоловіку! Земський — дак той звичайно з дзвоником бігає.
Прийшли до рундука.
— Ну, сїдайте-ж отут на лавочці, озвав ся дід: прохав би й до світлиці, дак там ще не впоряжено, гармідер... Завтра, бачте, клеччона субота, дак розходили ся чепурити хати... Сїдайте тай кажіть: хто ви й чого?

— Сади Боже! все добре мені; треба до вашого пана...
— Пана у нас ніякого нема.
— Китоврас, кажу, Арефа Семенович.
— Китовраса вам треба?
— Еге-ж.
— Я сам і єсть Китоврас той!.. сїдайте бо... Мені здало ся, що на мене хто приском сипнув! чую — що твар моя аж паше, а язик щось меле з нетями...
— Вибачте, кажу, я гадав... і замовк.
А Китоврас — і усом не поведе і оком не моргне. Достав я швидче з кишені порт-сигар, підношу до Китовраса його:
— Коли ласка ваша: папіроску! київська.
— Дякую, не вживаю... сам кохаю ся в сему зіллі, а не курю, не вживаю його.
Я зрадів, що він промовив слово про тютюн.
— Бачив я, кажу, ваші плянтації; їхав повз їх... Здаєть ся, у вас все шнурівка?
— Є і рубанка, і бакун, і персїчан, і американ; пробуємо се літо — турецький; та ще не знати, що вийде; йому треба літа сухого і теплого.
(Далі буде).

більше богослов'ям як політикою, не було кому подбати о державу, котра тому і не довго остоялась. В нас >декуда< діє ся як-раз противно. За багато політики, а мало богословія з найбільшою кривдою для Церкви і народности. Вже, як відомо, звиш 300 літ минуло, як сам Престол Римський опроверг сю нашу політику: *Per vos mei Rutheni spero totum Orientem convertendum* «сказав папа Климентий VIII в пророчім вдухноненю. Для навернення цілого Сходу не жадав намісник Христов, щоб ми покидали наш св. обряд або народність, але цілком противно сказав: *Per vos mei Rutheni*. Ви Русини зістаньте Русинами, будьте привязаними до свого обряду, не будьте перевертнями-ренеґатами, але такими самими Русинами як католиками, а тоді Провидінє Боже наверне через вас Схід цілий. Згадані пам'ятні слова потверджає ще виразнійше папа Венедикт XIV в конституції *Allatae sunt*», в котрій виступає в обороні *не лиш обрядів, але і народностей східних*, кажучи: *Ut diversae eorum scilicet Orientalium nationes non destruantur sed conserventur.*» (щоби народности сих ріжких східних народів не стали затраченими, але плекали ся). В тім самім дусі відозвав ся і папа Лев XIII в р. 1897 при нагоді отвореня рускої духовної колеґії в Римі, а чейже сі великі папи і учені католицкої Церкви ліпше розуміють інтерес Церкви католицкої, як дипломати в *Verité*», що раді би наперед московщині >каганець<, а потому доперва і Богу свічку запалити, а і се роблять ще так несміло, з таким зовсім злишнім респектом для московщини та руского ренеґатства, що мимоволі здаєсь, немов би бажали радше подобати ся людям, як Богу... тому з такої >політики< для нікого хісна не буде.

Краєвий сойм.

II. засіданє, 21. грудня.
(Конець).

Над предложенем бюджетової комісії в справі помочи для населеня навіщеного повенями забрав голос пос. гр. Стадникий і домагав ся, щоби не лише навіщені повенями одержували поміч з краєвих фондів, але також і ті хлібороби, яких засіви знищили миили або град. Опісля промовляв пос. Бернадзковскій. Він критикував польське >Коло<, що оно в парламенті не старає ся о матеріяльну поміч для галицьких хліборобів. В тім самім дусі промовляв також пос. кс. Стояловскій. — При голосованю ухвалено всі внесеня бюджетової комісії.

При дискусії над бюджетовою провізорією промовляв перший пос. Вуйцик про виборчі надужитя, головню в окрузі Краків-Величка, де він сам кандидував. По нім записав ся до голосу пос. кс. Стояловскій, але з огляду на спізнену пору маршалок відложив засіданє на 7. год. вечером.

На вечірнім засіданю перший забрав голос п. Окуневскій проти виборчих надужить, а найширше розводив ся над округом, де сам кандидував і соромно перевалив ся. Опісля промовляв майже цілу годину пос. кс. Стояловскій і нападав на правительство, що попирало виборчі надужитя. На сі закиди відповів намісник гр. Пінінскій. Его старанем було перевести вибори легально і коли дізнав ся часом про які надужитя, то сейчас уневажнював правибори і приказував переводити їх вдруге. Війско, якого уживано при виборах ніде не провокувало виборців, лише мало задачу перестерігати всюду спокою. Найбільше при виборах завинили самі кандидати та їх агітатори. По наміснику промовляв пос. гр. Стадникий і пос. Войтїх Дідушицкий, відпераючи закиди послів Вуйцика, Окуневского і Стояловского, бо як-раз опозиційні кандидати найбільше самі завинили, визиваючи на кожнім кроці своїх політичних противників, прим. в Бучачи, в Хоросткові і т. д. Дальше промовляв пос. Романович, Ценьскій, Роттер, а вкінці намісник, заявляючи, що з порученя монарха замикає соймову сесію. Опісля маршалок гр. Бадені короткою промовою замкнув наради сойму висказуючи надію, що незабаром появиться ся в соймах знова правительственный проект додатку до податку від горівки та що всі сойми его приймуть.

Засіданє сойму скінчило ся о год. 12 $\frac{1}{4}$ вночі.

Документи до історії „нової ери.“

(Далі).

Заяви признаня Є. Е. Митрополиті д-ру С. Сембратовичеві.

Ваша Ексценсіє Высокопреосвященство! По при загальномь одушевленю, яке являсь нинї вь кождомь закутку Руси галицкои, не хочемо збстати и мы бродскій Деканат межи послдними. Одушевились и мы. Бо ото грбмке слово Вашой Ексцелленціи высказане прилюдно вь репрезентації краєвой, здбняло зь насъ пятно, якимъ насъ доси пятновали, додало намъ силы та загрѣло до дальшої працї для добра нашої святой Церкви и нашої народности. Мы тратали даремно силы нашї, мы зь чистими идеалами брали ся до дѣла, такъ щожъ, осуджували насъ. Черезъ колькохъ, що вырekli ся того, що кождому сердю найдорожшимъ, найсвятїйшимъ повинно бути, то есть св. вѣры нашої католицкои и народности нашої, осуджено загаль нашого духовенства, кинено намъ тяжкимъ докоромъ вь очи: вы схизматики, вы москаль. Але загаль нашого духовенства стерѣгъ и стереже выгрєвало нашої св. вѣры католицкои и народности нашої и зь горестію та жалемъ приходилось ему слухати подобнихъ инсинуацій. Тожъ уважаемо нашимъ обовязкомъ зложити подяку Вашой Ексцелленціи, що важкимъ своимъ словомъ высказанымъ передъ лицемъ свѣта эволюла Ваша Ексцелленція увольнити наше духовенство вьдъ тыхъ несправедливо ему робленыхъ закидовъ, высказуючи устами Своими нашї найсвятїйшї чувства то есть переданность св. вѣрѣ нашої, льяольность для наймилоствїйше пануючої династїи Габсбурговъ и любьвѣ народности нашої. Тяжкій камѣнь упавъ з сердца нашого а слово Вашой Ексцелленціи додало намъ ще бо́льшой вѣдваци и сили стояти непокоибимо и дальше при св. вѣрѣ нашої католицкої, при династїи Габсбурговъ и народности нашой.

Броди, дня 23. грудня 1890.

Филемонъ Тарнавскій. Йосифъ Авдыкович.
Іоанъ Юліанъ Маневическій, М. Лотоцкій парохъ.
Володимиръ Павликовскій парохъ Кадлубискъ. А.
Цуковскій парохъ Черницѣ. Г. Р. Сухаровскій.
Юліанъ Дуткевичъ зь Дубя. Іоанъ Чировскій,
Іоанъ Роздольскій. А. Куницькій. Никифоръ Клубокъ.
Николай Цегельскій. Гр. Дичковскій.
Іоанъ Мовцьбовичъ. Іоанъ Сѣрко. Я. Чубатый.

Новинки.

— Календар. Вїй второк: гр.-кат. Спирїдіона; рим.-кат. *Рождество Христово*. — В середу: гр.-кат. Евгения, Ореста; рим. кат. Стефана.

— Концерт хору питомців руского духовного семинаря на будову церкви при ул. Городецькій і заохоронки у Львові відбуде ся в другий день латинських Рїздвяних свят т. е. 26. грудня с. р. о 4. год. пополудни в сали польского >Сокола< у Львові.

Цїна місць 3 і 2 корони за крісла в перших рядах, а 1 к. 50 сот. за крісла в дальших рядах.

— 3і Станиславова пишуть нам: В неділю дня 23. грудня с. р. удїлив ВПреоєв. митрополит Шептицкий рукополаганя на пресвитерів шістьом кандидатом стану духовного львівской архїепаархїї, а чотиром з станиславівской епархїї.

В найближшїм часї наступить вибір капітулярного Вікарія в духовних і адміністрацийних справах станиславівскою епископскою капітулою.

ВПреоєв. митр. Шептицкий лишає для станиславівской епархїї свою кількатисяч вартну бібліотеку, а на греко-католицкий семинар тутейший заїнтабульовав вже свою реальність (ул. Липова 15.) вартости 10.000 зр., де має ся будувати семинарицка церква.

— Подяка. Іменем комітету дяківской льотерїї складаю чесному церковному брацтву живочому зглядно его Впр. оо. настоятелям: о. сов. Левицкому і о. Головцї за відступленє виграного на лос 29.902 кивота без всяких застережень для цілі льотерийної прилюдну подяку.

О. Д. Талачевич.

— Іменованя. О. Іван Порайко, катехит ц. к. мужеской учительской семинаріи в Станиславівскій став іменованій совїтником епископской Консисторїї з крилопаньскими відзнаками.

Міністер судівництва заїменував суд ад'юнктами аскультантїв: д-ра Василя Сивака для Сторожинци, д-ра Йосифа Хольонея для Путьлі, Евгена Гвоздецкого для Підгаєць і Авр. Фиша для Войнилова.

Цісар посунав до VI. рангі отсих директорів середних шкіл державних: д-ра Теофіля Геретмана, дир. реальшкколи у Львові; д-ра Маврикия Мацішевского, дир. польской гімназїї в Тернополи; д-ра Кароля Петеленца, дир. гімназїї в Стрию; Франца Прухницького, дир. V гімназїї у Львові; Тадея Скубу, дир. гімн. св. Яцка в Кракові і Мих. Жулкевича, дир. гімназїї в Бохни.

— Рускі календарі. Накладом Івана Штайнбренера, властителя заведения католицких видавництв у Вінтерберзі, вийшов по раз першій в рускій мові, фонетично правописом, календар на рік 1901 під заголовком: Приятель Жовніра з численними ілюстраціями і коштує 1 корону в оправі. Мова у всіх статейках (сторін 128, 4^о) добра, зміст інтересний. — Там самим zakładом вийшов ще: Ілюстрований Календарь Пр. Дѣвы Марїї на рікъ 1901. в рускій мові (етимологічною правописю), виданє більше — сторін 80, 4^о (крім інсератів) — коштує 80 сотиків, менше 60 сотиків. В сїм календарі містять ся крім дрібних ілюстрацій в текстї ще 11 бо́льших ілюстрацій, а межи ними портрети бл. п. митрополита Куліовского. Що-до правописи можна календареві зробити багато закидів, так пр. находимо в нім такі непростими ошїбки друкарскї як: роскаєна, відна, потѣга, вінъ і т. ін.

— Вислїд тіснійшого вибору посла до ради державної зі Львова є такий: Голосувало 4.715 виборців; п. Т. Романович одержав 2.901 голосів, а др. Володислав Дулемба 1814. — Послом вибраний п. Тадей Романович, польскій демократ.

— До Colossum Ernesta Торна приїздить ві второк 25. грудня с. р. королівскій надвірний сіямскій театр і балет зложенїй з 36 осіб (24 жєнщини і 12 мужчин) з власною орхестрою та богатою гардеробою з тисячи і одной ночи. Труппа ся виконає сїм танців, між иньшими: танець з вахлярами та смолоскипами, як також торжественний похід (танці деяких азиятицких племен виконає труппа в народних строях) і сїмнайцять мимічних сцен. Театр сей продуковав ся послїдній раз в театрі Александра і в цїсарскім Михайловскім театрі в Петербурзі. Труппа ся забавить у Львові лише ві второк, середу, четвер п'ятницю, суботу і неділю. Є се новість, якої доси у Львові не можна було єще побачити.

— Картина з виборів в Городку. В магїстратї відбували ся вибори з III курїї, а під магїстратом звичайний торг тижневий. Нараз в дверох магїстрату настав крик, замішанє. Се якийсь жидок ударив виборця-свѣщеника... кріслом. Селяне, що приїхали на торг, кинули ся лавою боронити свого пастиря. Незабаром прибуло войско, жандарми і ціла історія скінчила ся — як говорять — потратованєм двох хлопців і просажденєм одного мужика багнетом і зраненєм кільканацятьох осіб.

— Послови Дашиньскому знижено кару. Як доносить N. W. Tagblatt, касаційний суд у Відни відкинув зажаленє неважности в справі за суду п. Дашиньского на 3 місяці арешту за забуренє спокою і зневаженє функціонаря, але знизив вимір карї на один місяць арешту.

— Фальшиві паспортї. Румунський консулят в Царгороді відкрив тайну фабрику паспортів і консулярних стемплів. Шайка фальшивників, зложена з 5 осіб, видавала паспортї австро-угорскї, румунскї і болгарскї. Всїх п'ять виновників увязнено. Між ними є один німецкий підданий, два Австрийці і два Румуни.

Телеграми.

Вїдєнь, 24. грудня. Цісар виїхав вчєра до Вальзе у відвідини до архикн. Франца Сальватора і его жени Марїї Валерїї та поверне аж по лат. сьвятах в суботу дня 29. с. м. вечером.

Вїдєнь, 24. грудня. Вчєра відбула ся довша нарада мїністрів під провodom президента др. Кербера, відтак цісар приняв мїністрів гр. Голуховского і др. Кербера.

Бєрлїн, 24. грудня. В справі дефравдацій в пруских гіпотечних банках доносять, що в ся аферу є вмішаний також старший охмістр двора цїсаревой, гр. Мірмах, який перервав нагло свій урльоп і повернув сюда з Брукселі.

Бєрлїн, 24. грудня. Цісар Вільгельм відїдав вчєра канцлера Більова по его поворотї з подорожи по німецких дворах. Цісар вручив ему особисто орден чорного орла.

Пєкїн, 24. грудня. Угодовї переговорів здержали ся наново, з одной стороны задля недуги Лігунгчана, з другой задля ріжниць в поглядях послів союзних держав. Спільна нота ще завсїгда не підписана. Американскїй і англійскїй послї не годять ся на деякі точки сєї ноти, яку старають ся переперти німецкий посол і другї.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з	Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.	6:43	до	Сокаля, Белца, Рави рускої і Любачова	
	7:45	з	Янова	6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00		на дв. головний	2:55	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	9:15	до	Янова	
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42	до	Чернівців, Станиславова	
	11:45	з	Яослава і Любачова	10:20	до	Сокаля, Белца, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	12:55	з	Янова	2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	1:15	ві	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	3:14	а	Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
2:20	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:26	до	Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.	
2:35	5:40	з	" " " на дв. голов.	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
	5:45	з	Кракова	Ніч			
1:45	5:55	з	Чернівців, Іцкан	6:10	до	Станиславова	
	6:00	з	Сокаля, Белца і Любачова	6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно	
Ніч				12:40	6:30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	
	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	7:10	до	Тернополя дворець головний	
	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.	7:33	"	дворець Підзамче	
	9:23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	7:25	до	Сокаля і Рави рускої	
8:40	9:45	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
2:31	10:00	з	Чернівців, Бухарешту, Гусятин, Потутор	9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня	
12:20	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова	10:40	до	Чернівців і Іцкан	
	10:12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	10:50	до	Кракова, Відня, Варшави	
	10:30	"	" " " на дв. голов.	11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	11:25	"	дв. Підз.	
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче	4:15	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
	3:35	"	" " " на дворець головний	4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виводить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	" "	
" спеціальна	1.684	" 80 "	
Фонд основний	72.000	" — "	
" емеритальний	18.166	" 60 "	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1899 року виводили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теревовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2%, 1% і 1/2% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просвіти»).

уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Святицики, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський виводить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

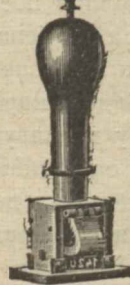
Генрих Шашіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди ляні з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

Гіпотечного

БАНКУ

ц. к. упр. гал. акц.

Контора виміни

виплачує без потручєня провізії або коптів

цінні папери

вильсовані

КУПОНИ

Всілякі